

Mødet den 25. Marts 1913.

Fraværende: N. Joh. Laursen og Olesen.

1. (J. Nr. 608—1912). Paakendelse af Klager over **Rigsdagsvalglisterne** for 1913—14.

Der var indkommet 22 Klager over Valglisterne for Aarhus Amts 2. Valgkreds; 2 af Klagerne fandtes paa Listerne, 11 optoges, 9 kunde ikke optages. For Aarhus Amts 3. Valgkreds Vedkommende var der indkommet 16 Klager; 1 Klage toges tilbage, 3 Klager fandtes paa Listerne, 9 optoges paa de almindelige Lister og 1 paa Listen over de højstbeskattede, 2 kunde ikke optages.

2. (J. Nr. 601—1912). Regnskab over **M. C. Lottrups Legat** for 1911—12.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 10¹⁴—1912). Valg af **Vurderingsmænd** i Henhold til Ejendomsskyldloven.

Udsattes.

4. (J. Nr. 577—1912). Andragende fra **A/S Bra-brand—Aarhus Automobilselskab** om Anvisning af Holdeplads paa et centralt Sted, f. Eks. Store Torv, og paa Vesterbros Torv.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at bevilge Andragendet paa følgende Vilkaar:

1. Selskabet løser Bogerskab i Aarhus.
2. Tegning til Automobilet approberes, og Auto-

mobilets Udstyr staar til enhver Tid under Bro-
lægningsudvalgets Kontrol.

3. Der betales en aarlig Afgift af 300 Kr. for Holdeplads i Byen og 100 Kr. for Holdeplads paa Vesterbros Torv. Udenfor Holdepladserne maa ikke optages Passagerer.
4. Byraadet kan til enhver Tid forlægge Holdepladserne og Kørselsruterne. Den foreløbige Kørselsrute vil være: Silkeborg Landevej, Vesterbrogade, Vesterbros Torv, Vesterport, Vestergade, Lille Torv, Borgporten, Store Torv.
5. Taksterne 25 Øre resp. 10 Øre (til Aabyhøjs østre Bydel) findes at være passende.
6. Byraadet kan opsigte nævnte Overenskomst med 1 Aars Varsel.
7. Køreplanen godkendes af Byraadet, og Ventetiden paa Store Torv maa ikke overstige 5 Minutter og 1 Minut paa Vesterbros Torv.
8. Byen giver i Henhold til Automobillovens § 21 Tilladelse til Automobilkørsel efter Solnedgang paa Silkeborg Landevej, saa længe Overenskomsten staar ved Magt.

Magnus Nielsen forelagde Indstillingen og bemærkede herunder, at de stillede Vilkaar tilnærmelsesvis var de samme, som var stillet for at bevilge det i sin Tid fra et Aabyselskab indgivne Andragende.

Møller forstod ikke, hvad der mentes med, at Selskabet skulde løse Borgerskab i Aarhus. Skulde der løses Borgerskab, maatte Selskabet vel stilles lige med Byens andre Droskeholdere, og saa vilde de forlangte Afgifter, 300 Kr. og 100 Kr., sikkert være en Del for store.

Jakob Jensen syntes, at det var meget fornuftigt, at Selskabet skulde have Hjemsted her i Byen, og fandt de af Bro-
lægningsudvalget fore-

slaaede Vilkaar meget gode, hvis man overhovedet skulde give Tilladelsen, dog kunde Afgiften nok sættes noget højere. Dette Selskab burde ikke stilles lige med andre Droskeejere, navnlig fordi Automobilomnibussen var tungere og skulde køre større Læs og altsaa vilde slide mere paa Gader og Veje end de almindelige Biler. Vilde man give Tilladelsen, maatte man imidlertid ogsaa tillade andre Andragender af lignende Art, og man vilde da let blive saaledes stillet, at Torvene og de aabne Pladser vilde blive saa stærkt benyttet af Køretøjer udenbys fra, at der ikke blev Plads til de Køretøjer, der besørgede den indenbys Kørsel. Man maatte derfor være forberedt paa at skaffe Plads andre Steder, hvilket imidlertid vilde medføre ret store Udgifter. Taleren vilde derfor henstille, at man foreløbig stillede denne Sag i Bero.

M i k a e l J o h a n s e n kunde i det væsentlige slutte sig til Hr. Jakob Jensens Standpunkt. Taleren havde hidtil været imod at give Tilladelse til den Slags, men da det ikke syntes at hjælpe paa en bedre mellemkommunal Beskatning, var det maaske bedst at bryde »den kinesiske Mur« om Aarhus. Skulde denne Tilladelse gives, burde den gives til alle, saaledes at der ogsaa blev aabnet for Kørselen gennem Riis Skov og Marse-lisborg Skov og i det hele taget blev fri Adgang til Aarhus fra alle Sider.

M a g n u s N i e l s e n fandt det naturligt, at Selskabet skulde løse Borgerskab i Aarhus, hvad det forøvrigt selv havde tilbudt, og ansaa det ligeledes for naturligt, at dette Selskab blev stillet noget anderledes end de andre Droskeejere, fordi der for dets Vedkommende var Tale om udenbys Kaperkørsel. I det hele taget kunde man slet ikke sammenligne den Kørsel, som Selskabet tilsigtede, med

den almindelige Kaperkørsel inde i Byen. Til Hr. Møller, som mente, at Afgiften var sat for høj, og Hr. Jakob Jensen, som fandt den for lav, skulde Taleren bemærke, at den var sat saa høj, for at man ikke straks skulde blive overbebyrdet med alt for mange Automobiler udenbys fra, men at Automobilets Vægt ikke var saa meget større end de almindelige Automobilers, at der blev Tale om synderligt mere Slid end af disse. Forøvrigt lod det sig næppe gøre vedblivende at dæmme op for at lette Adgangen til Aarhus, hvad vel heller ikke var rigtigt, men fra at aabne Landevejene for Automobilfærdselen og til at aabne Skovene var der dog et ret langt Spring. Taleren vilde i hvert Fald ikke være med til at aabne Skovene for Kørsel, dertil var Skovvejene slet ikke anlagt.

Christensen var ligesom tidligere mest stemt for at imødekomme den Slags Andragender, men troede dog ikke, man skulde begynde med at give efter for Folk, som havde Raad til at bo herinde i Byen. Andragendet fra Aabyhøj havde man nægtet, skønt man ved at imødekomme det i hvert Fald vilde have gavnet Byens Handelsstand, saa der var ingen Anledning til at imødekomme Andragendet fra Brabrand. Den foreslaaede Afgift var næppe for høj, da en Automobilomnibus, som i sig selv var noget sværere end en almindelig Bil, og som skulde fragte 10—12 Personer, selvfølgelig vilde medføre ret store Udgifter til Vedligeholdelse af Vejene.

Mousten kunde tiltræde Udvalgets Forslag, hvis Tilladelsen overhovedet skulde gives, men syntes, at Byraadet, saalænge man ikke havde en ordentlig mellemkommunal Beskatning, skulde gøre sit til, at Forbindelsen mellem Skattelyene og Byen ikke blev altfor let. Afgiften var absolut ikke for høj. Man

kunde vel ikke nægte Selskabet Lov til at køre ind i Byen om Dagen, men Natkørselen og Tilladelsen til at holde paa Byens Pladser kunde man nægte, og det burde man gøre.

Magnus Nielsen ansaa det for muligt, at Slidtagen af Automobilomnibussen paa Vejene vilde blive noget større end af en almindelig Automobildroske, men da det ikke drejede sig om nogen lang Vejstrækning, var der dog næppe Anledning til at forhøje Afgiften af den Grund. Afgiften var i det hele taget saa høj, at Forretningen næppe blev meget lukrativ. Snarere maatte Afgiften kaldes for høj, for det gjaldt dog om at skaffe saa mange Købere til Byen som muligt. Den Indtægt, der vilde indvindes af Byens Folk ved at faa en Bil til hver halve Time at bringe Folk hertil, vilde maaske blive større end Udgiften til Vejens Vedligeholdelse.

Jakob Jensen sluttede sig til Hr. Magnus Niensens Udtalelse med Hensyn til at aabne Skovene og vilde kun angaaende denne Sag understrege, at Skovvejene aldeles ikke kunde taale den stærke Færdsel, der saa vilde blive Tale om. Dersom man aabnede Skovene, maatte man være forberedt paa at faa saa store Udgifter til Skovvejene, at Hr. Mikael Johansen ikke kunde holde det Løfte, han havde givet for en 14 Dages Tid siden.

Simonsen bemærkede, at det vilde være en fuldstændig Frontforandring, hvis Byraadet nu gav den ansøgte Tilladelse. Hidtil havde Hr. Mikael Johansen været den ivrigste til at modarbejde den Slags Andragender, men nu mente Hr. Johansen, at der burde løses for Afspærringen, fordi denne ikke syntes at fremme en bedre Ordning af den mellemkommunale Beskatning. At den mellemkommunale Beskatning ikke blev gennemført,

skyldtes Landstinget, men der var vel næppe nogen, der troede, at Aarhus Byraads Stilling skulde indvirke paa det. Taleren kunde ikke se, at der var nogen Grund til at forandre Standpunkt i denne Sag, og han troede ikke, man behøvede at frygte for senere at faa Andragende om en lignende Tilladelse til en Aabyhøjroute, da denne sikkert var inkluderet i Brabrandruten, som vist kun var en maskeret Aabyroute. Dersom man gav Tilladelsen, var det altsaa kun at tillade Aabyruten i en anden Form, end der sidst blev andraget om. Det skulde imidlertid interessere Taleren at se, om der var sket et saadant Omslag i Stemningen i den sidste Maaned, at man nu vilde tillade Aabyruten.

M i k a e l J o h a n s e n havde kun sagt, at hvis den ønskede Tilladelse blev givet, burde andre ogsaa have den samme Tilladelse. Forøvrigt kunde Forbindelsen mellem Byraadets Stilling i den Slags Spørgsmaal og den mellemkommunale Beskatning let ses, idet Sogneraadetsformændene i Brabrand og Vejlbj var blandt de ivrigste Bekæmpere af den mellemkommunale Beskatning. Talerens Stilling i den foreliggende Sag var ganske den samme som hidtil.

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at naar Afgiften nu var sat lavere, end da der var Andragende fra Aabyhøj, laa det i, at der nu forelaa en nøjagtig Beregning over den Vejflade, der skulde køres paa, og at Afgiften var beregnet paa Grundlag deraf. Desuden havde den ansøgte Aabyroute været noget anderledes inde i Byen.

Indstillingen forkastedes.

5. (J. Nr. 592—1912). Indstilling fra Fattigudvalget om Efterbevilling af et Beløb til **Udarbejdelse af Planer til en Arbejdsanstalt.**

H a r a l d J e n s e n erindrede om, at der i sin Tid var blevet bevilget et Beløb til Forarbejder til Udarbejdelse af Planer for en Arbejdsanstalt. Man havde den Gang ment, at man ikke vedblivende kunde lade de mange Arter af fattige faa Ophold paa samme Anstalt, den nuværende Fattiggaard, men at de Folk, der var arbejdsdygtige, maatte anbringes paa en særlig Arbejdsanstalt. Det i sin Tid bevilgede Beløb havde imidlertid ikke været tilstrækkeligt, hvorfor Udvalget udbad sig en Efterbevilling til de Arbejder, der allerede var udført. Fattiggaarden var nu opmaalt og kortlagt, og de fornødne Tegninger tilvejebragt, alt var kort sagt klart til, at man kunde begynde at gennemføre den ny Foranstaltning. At Udvalget ikke allerede var kommet med Forslag, skyldtes Hensyn til, at Kasernespørgsmaalet endnu ikke var i Orden, idet der muligvis kunde blive Tale om at benytte nogle af de ledigblevne Kasernelokaler. Af samme Grund vilde Udvalget ogsaa nu tilraade ikke at begynde, før man var fuldt klar over, hvorledes det stillede sig med Kasernes Benyttelse.

Beløbet, 1784 Kr., efterbevilgedes saaledes, at Udgiften afholdes paa Konto XX. 8. 1912—13.

6. (J. Nr. 593—1912). Indstilling fra Fattigudvalget om at søge **Taksten for Ophold paa Fattigvæsenets Sygeafdeling** forhøjet fra 1 Kr. 20 Øre til 1 Kr. 60 Øre pr. Dag og for **Ophold paa Lemmeafdelingen** fra 80 Øre til 1 Kr. pr. Dag.

F o r m a n d e n forelagde Indstillingen.

H a r a l d J e n s e n bemærkede, at Betalingen hidtil havde været temmelig lille, og at man endda ikke vilde faa fuld Dækning for Udgiften, selv om Taksterne blev forhøjet til de nu foreslaaede Beløb. Naar man ikke foreslog en endnu større For-

højelse, skyldtes det, at der næppe var Haab om at faa mere.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 535—1912). Andragende fra Restauratør S. P. Nielsen om Tilladelse til at etablere **Motorbaadfart fra Strandvejen ud for Sporvognsremisen til Varna** og eventuelt til Silistria.

F o r m a n d e n forelagde Skovudvalgets Indstilling, der gik ud paa indtil videre at give Tilladelse til Anbringelse af Anløbsbroer ud for Avenuen, ved Varna og eventuelt ved Silistria paa Betingelse af, at den nærmere Beliggenhed af Broerne anvises af Byraadet, at dette approberer Tegningerne til Broernes Konstruktion, og at det godkender Taksterne for Baadenes Benyttelse. Indtil videre ansaa Skovudvalget de af Andrageren nævnte Takster, 10 Øre til Varna og 15 Øre til Silistria, for passende.

Niels Jensen spurgte, om Broen ud for Remisen ikke vilde komme i Vejen for de offentlige Badeanstalter. Motorbaade lavede megen Snavs, som kunde forurene Vandet ved Badeanstalterne, og det vilde ogsaa være en Gene at have Baadene til at løbe mellem disse.

F o r m a n d e n bemærkede, at man allerede var utilfreds med Badeanstaltnernes Beliggenhed, og at Anløbsbroen selvfølgelig maatte lægges paa et saadant Sted, at Badeanstalterne ikke blev generede.

Indstillingen vedtoges.

8. Regnskøb for 1911 over følgende af Aarhus Haandværkerforening bestyrede **Legater**:
- a. (J. Nr. 598—1912). Slagtermester Severin Henriksen og Hustrus Legat.
 - b. (J. Nr. 599—1912). Admiral Krieger og Hustrus Legat.

Til Efterretning.

9. (J. Nr. 499—1912). Anmodning fra Bestyrelserne for Aarhus Handelsforening og Aarhus Haandværkerforening om Byraadets Paategning paa følgende **Andragende til Indenrigsministeren angaaende Afgangstiden for København—Kallundborgtoget** i Forbindelse med Dampskibsforbindelsen Kalundborg—Aarhus:

»Det er kommet til undertegnede Foreningers Kundskab, at Statsbanerne fra 1. Maj d. A. har i Sinde at forandre Afgangen af Toget, der nu³afgaar fra København 9,²⁰ Morgen til Kallundborg, saaledes at Afgangstiden bliver ca. 1 Time senere, hvilket vil medføre, at Damperen fra Kallundborg, der medbringer Københavns Morgenpost og som nu ordinært ankommer til Aarhus Kl. ca. 4, først vil ankomme ved 5-Tiden.

Da denne forsinkede Ankomst, efter Oplysning indhentet paa det herværende Postkontor, vil bevirke, at Udbringningen af Københavns Morgenpost, der nu finder Sted ordinært ca. Kl. 4¹/₂ Efm., først vil ske sammen med den Post, der ankommer sydfra med Toget 5,³⁸ Efm., og som næppe vil kunne paabegyndes fra det herværende Postkontor før ca. Kl. 6¹/₂, vil det være ensbetydende med, at Aarhus Bys Borgere fremtidig faar den københavnske Morgenpost i Hænde ca. 2 Timer senere end hidtil.

Denne Forsinkelse medfører blandt andet, at Byens Handlende og Industridrivende er ude af Stand til at besvare den med Kallundborgdamperen ankomne Post samme Dag, ligesom hele Byens Befolkning vil føle sig brøsthølden ved nu at faa københavnske Morgenblade tilstillet 2 Timer senere.

Da denne Foranstaltning for Aarhus Bys Vedkommende med Hensyn til Postekspeditionen

absolut maa betegnes som en Tilbagegang, der for Byen og dens Befolkning vil virke yderst generende, tillader undertegnede Bestyrelser sig allerærbødigst at anmode Deres Ekscellence om, at der søges udvirket, at Togets Afgang fra København forbliver uforandret, saa at den københavnske Morgenpost ligesom nu udbringes i Aarhus ca. Kl. 4¹/₂. Skulde det være nødvendigt at foretage Forandringer i Togets Afgangstid fra København, maatte det af Hensyn til Postforbindelsen med Aarhus, som Landets næststørste By, ske saaledes, at Ankomsten til og Udbringningen i Aarhus af den københavnske Morgenpost fandt Sted paa et tidligere Tidspunkt end hidtil.«

Fra Formanden forelaa følgende Udkast til Erklæring:

»Byraadet tillader sig varmt at anbefale, at der tages Hensyn til foranstaaende Andragende. Det vil for Aarhus Bys Befolkning medføre en betydelig Forringelse af Postforbindelsen med København, hvis det ifølge det oplyste fra Statsbanerne fremkomne Forslag angaaende en ændret Afgangstid for Kallundborgtoget fra København gennemføres. En Ændring burde sikkert gaa i modsat Retning, saaledes at Posten kunde komme tidligere til Aarhus end nu. Derved vilde ogsaa bevirkes, at Størstedelen af Nordjylland kunde faa Morgenposten fra København omdelt samme Aften.«

Formanden forelagde Andragendet og Udkastet til Erklæring.

Mikael Johansen anbefalede Raadet at give Andragendet sin Tilslutning.

Udkastet til Erklæring tiltraadtes.

10. (J. Nr. 532—1912). Indstilling fra Slagtehusudvalget angaaende Indenrigsministeriets Skrivelse om Forstaaelsen af Bestemmelsen i sidste Stykke af § 45 i Forslaget til den ny Sundhedsvedtægt.

Formanden oplæste den paagældende Bestemmelse, der har til Hensigt at forhindre private Markeder i Gaarde, og oplyste dernæst, at baade Stadslægen og Politimesteren havde udtalt sig for at fastholde Bestemmelsen, dog at Politimesteren foreslog en redaktionel Ændring. Fra Slagtehusudvalget forelaa der imidlertid nu Forslag om en noget anden Affattelse af Bestemmelsen.

Simonsen kunde godt forstaa, at Ministeriet ønskede at vide, hvad der var Meningen med den paagældende Bestemmelse, da denne var ret uklar. Saavel Stadslægen som Politimesterens Erklæringer gik ud paa, at Sundhedskommissionen og Politiet skulde være Herre over, hvor den omtalte Handel maatte finde Sted, men efter Udvalgets Mening, blev der ikke opnaaet noget ved Politimesterens Forsøg paa at gøre Bestemmelsen klarere, og Udvalget skulde derfor foreslaa, at de paagældende 3 Linier i § 45 udgik og blev erstatet med følgende: »Markeder eller periodisk tilbagevendende Handel med Heste, Kreaturer, Svin, Faar, Fjerkræ m. m. maa kun afholdes eller foregaa paa Byens Markedsplads og Kvægtorv ved det offentlige Slagtehus«.

Formanden saa intet til Hinder for at give Bestemmelsen den af Slagtehusudvalget foreslaaede Affattelse.

Indstillingen vedtoges.

Udenfor Dagsordenen udtalte.

11. Formanden, at da dette Møde blev det sidste inden 1. April, vilde han bringe de afgaaende Medlemmer sin og Raadets Tak for det gode Sam-

arbejde i de sidste 4 Aar og for deres Arbejde i Kommunens Tjeneste. Det var ofte brydsomt at sidde i et Kommunalraad, og Arbejdet blev stedse større og større, saa de, der paatog sig dette Arbejde, fortjente en varm Tak derfor. Til denne Tak til de afgaaende Medlemmer for deres store og uegennyttige Arbejde vilde han knytte de bedste Ønsker for deres Fremtid og bede hilse Hr. Olesen, der paa Grund af Sygdom ikke var til Stede.

J u l. A n d e r s e n vilde paa egne og øvrige udtrædende Medlemmers Vegne takke for Formandens venlige Ord og for den Tid, de havde siddet i Byraadet. Taleren forlod Byraadet med gode og lyse Minder om godt Kammeratskab og godt kollegialt Forhold, og han haabede, at Aarhus aldrig maatte fattes Mænd og Kvinder, der vilde gøre et Arbejde med Byens og dens Borgeres Ve og Vel for Øje.

